

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 135.913 van 12 oktober 2004

A. 148.930/XIII-3294

In zake: **MALISSE** Bernard,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Alain LEBRUN, advocaat,
rue du Ruisseau 55
4000 Luik,

tegen:

1. **het Waals Gewest**,
vertegenwoordigd door zijn Regering,
dat woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Etienne ORBAN de XIVRY en
Mr. Jean-François CARTUYVELS,
advocaten,
route de Beausaint 29
6980 La Roche-en-Ardenne,
2. **de stad Stavelot**,
3. **de burgemeester van de stad Stavelot**,

die beide woonplaats hebben gekozen bij
Mr. Pierre SCHILLEWAERT en
Mr. Françoise GATHOYE, advocaten,
avenue F. Nicolay 18A
4970 Stavelot.

Tussenkomende partij:

de naamloze vennootschap
SCIERIE CLOSE,

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Jean-Marie DISCRY en
Mr. Etienne GREGOIRE, advocaten,
avenue Blondin 21
4000 Luik.

DE RAAD VAN STATE, XIIIe KAMER,

Gezien het op 17 maart 2004 ingediende verzoekschrift, waarbij Bernard MALISSE de Raad van State vraagt "om aan elk van beide verwerende partijen een dwangsom op te leggen van 25.000 €, per dag vertraging in de uitvoering van arrest nr. 83.008 van de Raad van State, met ingang van de dag nadat het te wijzen arrest per faxtoestel bekendgemaakt wordt en inzonderheid per dag dat de N.V. SCIERIE CLOSE op welke wijze dan ook haar exploitatie van een zagerij, gelegen Pont de Cheneux 5 te Stavelot zou voortzetten, meer bepaald met het zagen, het schaven, het onderhoud, het verbranden of de verkoop van hout, zonder houder te zijn van een milieuvergunning";

Gezien het op 30 maart 2004 ingediende verzoekschrift waarbij de naamloze vennootschap SCIERIE CLOSE vraagt om als tussenkomende partij te mogen optreden;

Gezien de nota met opmerkingen en de administratieve dossiers van de verwerende partijen;

Gezien het verslag van de heer NEURAY, eerste auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 9 juli 2004 waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 2 september 2004;

Gelet op de kennisgeving van die beschikking en van het verslag aan de partijen;

Gehoord het verslag van de heer HANOTIAU, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. A. LEBRUN, advocaat, die voor verzoeker verschijnt, van Mr. E. ORBAN de XIVRY, advocaat, die voor de eerste verwerende partij verschijnt, van Mr. P. SCHILLEWAERT, advocaat, die voor de tweede en de derde verwerende partij verschijnt, en van Mr. E. GREGOIRE, advocaat, die voor de tussenkomende partij verschijnt;

Gehoord het andersluidend advies van de heer NEURAY, eerste auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten aan het geding ten grondslag liggen:

1. Op 5 februari 1999 heeft de Minister van Leefmilieu, Natuurlijke Hulpbronnen en Landbouw van het Waals Gewest, met toepassing van de politie over de vergunningsplichtige inrichtingen, het besluit van de bestendige deputatie van de provincieraad van Luik d.d. 18 juni 1998 bevestigd, waarbij de tussenkomenende partij een vergunning heeft gekregen om een zagerij te exploiteren die gelegen is Pont de Cheneux 5 te Stavelot. Deze vergunning strekte ertoe een feitelijke situatie te regulariseren.

2. De exploitatievergunning is vernietigd bij arrest nr. 83.008 van 20 oktober 1999, op de grond dat een zagerij klaarblijkelijk niet thuishoort in een agrarisch gebied. Van het arrest is op 26 oktober daaropvolgende kennis gegeven aan het Waals Gewest. De volgende dag reeds heeft de raadsman van verzoeker en van Michel GODEFROID de burgemeester van de stad Stavelot en de technisch ambtenaar van het Waals Gewest aangemaand om de nodige maatregelen te nemen om een einde te maken aan de omstreden exploitatie. Op 19 november daaropvolgende heeft de eerste verwerende partij de exploitant het bevel gegeven zijn activiteiten stop te zetten binnen een termijn van 15 dagen. Op de 9e december van datzelfde jaar is een proces-verbaal opgesteld waarin de voortzetting werd vastgesteld van de activiteiten na de vastgestelde termijn. Op 11 januari 2000 heeft de directeur van de milieupolitie van het Waals Gewest (directie Luik), nadat hij de exploitant gehoord had, bevolen de arbeid stop te zetten, de toestellen te verzegelen en de inrichting onmiddellijk tijdelijk te sluiten. Twee dagen nadien is het bevel tot sluiting ter kennis gebracht van de verschillende belanghebbenden. Op 29 maart daaropvolgende is het bedrijf verzegeld.

3. Ondertussen had de gemeenteraad op 26 november 1999 de gewestregering gevraagd de procedure te starten voor de goedkeuring van een afwijkend gemeentelijk plan, waarbij het betrokken terrein de bestemming gebied voor bedrijfsruimten met een industrieel karakter zou krijgen, om de kwestieuze toestand te regulariseren. Op 4 oktober 2001 heeft de Minister van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Leefmilieu geoordeeld dat er grond was om dat verzoek in te willigen. Op 19 februari 2004 heeft de gemeenteraad het plan voorlopig goedgekeurd, nadat een milieueffectrapport was ingediend, en het college van burgemeester en schepenen ermee belast het openbaar onderzoek te houden. Dat onderzoek heeft plaatsgevonden van 1 maart tot 30 april daaropvolgende.

4. De exploitant had een kort geding aangespannen bij de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van Verviers ten einde de opheffing te verkrijgen van de maatregelen uitgevaardigd door de gewestelijke overheid. Dat kort geding werd onontvankelijk verklaard bij beschikking van 16 maart 2000 om de reden dat aan de vernietigingsarresten van de Raad van State het absolute gezag van het rechterlijk gewijsde kleeft. De exploitant heeft tegen die beslissing beroep aangetekend.

5. Ondertussen hebben verzoeker en Michel GODEFROID, bij een op 4 februari 2000 ter post aangetekende brief, de Raad van State gevraagd "om aan elk van beide verwerende partijen een dwangsom op te leggen van een miljoen frank per dag vertraging in de uitvoering van arrest nr. 83.008 met ingang van de dag nadat het te wijzen arrest per faxtoestel bekendgemaakt wordt, meer bepaald per dag dat de N.V. SCIERIE CLOSE op welke wijze dan ook haar exploitatie van een zagerij, gelegen Pont de Cheneux 5 te Stavelot, zou voortzetten, zonder houder te zijn van een nieuwe exploitatievergunning".

6. Bij arrest van 28 juni 2000 heeft het hof van beroep van Luik de beschikking van 16 maart van hetzelfde jaar tenietgedaan, de ontzegeling bevolen en de voortzetting van de activiteiten van de zagerij toegestaan "tot de afloop van de regularisatieprocedures". De volgende dag heeft de gewestelijke overheid het bedrijf ontzegeld.

7. In arrest nr. 88.712 van de Raad van State d.d. 7 juli 2000, waarmee uitspraak is gedaan over de eerste vordering tot het opleggen van een dwangsom, worden de volgende motieven opgegeven:

" Overwegende dat de raadsman van de verzoekende partijen bij een brief van 4 februari 2000 die gericht was aan de gewestelijke overheid, laat verstaan dat de overheid getalmd heeft bij de uitvoering, in de praktijk, van het bevel tot onderbreking van de activiteiten; dat evenwel zowel uit het door de exploitant ingestelde beroep bij de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van Verviers, als uit de brief van 5 mei 2000 door diezelfde raadsman gericht aan de auditeur-generaal van de Raad van State, blijkt dat de bestreden installaties verzegeld zijn geweest;

Overwegende dat aan arrest nr. 83.008 van 20 oktober 1999 uitvoering is verleend bij de beslissing die genomen is op 11 januari 2000 door de directeur van de milieupolitie van het Waals Gewest (directie Luik) en die daadwerkelijk toegepast is vanaf 29 maart 2000, volgens hetgeen ter terechtzitting is verklaard; dat er bijgevolg in dat opzicht geen reden meer is om de gevraagde dwangsom te bevelen;

Overwegende dat de exploitatie hervat is aan het einde van de maand juni, maar dat dit het gevolg was van de uitdrukkelijke machtiging gegeven door het hof van beroep van Luik in het arrest van 28 juni 2000,

welk arrest gewezen is naar aanleiding van een geding dat aanhangig gemaakt is tussen inzonderheid de N.V. SCIERIE CLOSE, het Waals Gewest en beide verzoekers die een dwangsom vorderen; dat ongeacht de twijfels die zouden kunnen bestaan omtrent de wettigheid van dat arrest waarvan de verzoekers overigens stellen dat het het voorwerp zal uitmaken van een voorziening in cassatie, dient te worden vastgesteld dat dat arrest, vanaf de dag van de terechtzitting en tot een eventuele cassatie, bekleed is met het gezag van het rechterlijk gewijsde inzonderheid ten aanzien van het Waals Gewest; dat de Raad van State geen dwangsom mag bevelen die ertoe zou strekken het Waals Gewest ertoe aan te zetten het gezag van het rechterlijk gewijsde te schenden; dat de vordering tot het opleggen van een dwangsom niet kan worden ingewilligd;"

8. Op 12 december 2003 heeft het Hof van Cassatie de voorziening ingesteld door verzoeker en zes andere buurtbewoners toegewezen en inzonderheid de grief ingewilligd ontleend aan schending van artikel 584, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, en aan de scheiding der machten - , het arrest van het hof van beroep van Luik d.d. 28 juni 2000 verbroken, en de zaak verwezen naar het hof van beroep van Bergen.

9. Op 24 december 2003 heeft de raadsman van verzoeker de directie Luik van de afdeling milieupolitie en de burgemeester van de stad Stavelot in gebreke gesteld. In de brief die naar de gewestelijke overheid is gestuurd - de langste - staat inzonderheid het volgende:

" Ik verzoek u bijgevolg opnieuw een bevel tot staking van de werkzaamheden d.d. 11 januari 2000 uit te vaardigen opdat de arbeid wordt stopgezet en de inrichting die zonder vergunning geëxploiteerd wordt onmiddellijk gesloten en verzegeld wordt.

Aangezien het gaat om de uitvoering van een arrest van de Raad van State, moet u het uitvoeringsformulier ervan in acht nemen dat luidt als volgt : "de administratieve overheden, wat hen aangaat, zijn gehouden te zorgen voor de uitvoering van dit arrest". U bent dus helemaal niet vrij om geen gebruik te maken van de politiebevoegdheden die u zijn toevertrouwd. De gecoördineerde wetten op de Raad van State en het uitvoeringsformulier van het arrest verplichten u de sluiting van het omstreden bedrijf te bevelen, en het bedrijf daarbij zo nodig te verzegelen gelet op de geslepenheid van de exploitanten.

Namens mijn cliënten, en meer bepaald namens de begunstigden van het bovenvermelde arrest, maan ik u dan ook, op basis van artikel 36 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, aan om de onwettige exploitatie stop te zetten van de zagerij gelegen Pont Cheneux 5 te Stavelot.

Ik verzoek u de maatregelen in het vooruitzicht te stellen die u krachtens artikel 74, § 1, 1° en 2°, van het decreet betreffende de milieuvergunning kunt nemen, en daarover zo spoedig mogelijk verslag uit te brengen aan de burgemeester en, zo deze niet optreedt, uzelf in zijn plaats te stellen.

Indien binnen de maand de noodzakelijke politiemaatregelen niet worden getroffen, zal ik mij genoodzaakt zien om op grond van artikel 2 van

het koninklijk besluit van 2 april 1991 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling Administratie van de Raad van State inzake de dwangsom, bij de Raad van State een vordering in te stellen teneinde het Waals Gewest een dwangsom te doen opleggen."

Overwegende dat artikel 36, § 1, van de op 12 januari 1973 gecoördineerde wetten op de Raad van State, luidt als volgt:

" Wanneer het herstel van de wettigheid inhoudt dat de vernietiging van een rechtshandeling als bedoeld in artikel 14 gevolgd moet worden door een nieuwe overheidsbeslissing of overheidshandeling kan, bij ingebreke blijven van de overheid, de persoon op wiens verzoek de nietigverklaring is uitgesproken, de Raad van State verzoeken aan de betrokken overheid een dwangsom op te leggen. Wanneer uit een vernietigingsarrest voor de administratieve overheid een onthoudingsplicht ten aanzien van bepaalde beslissingen volgt, kan de persoon op wiens verzoek de vernietiging is uitgesproken, de Raad van State vragen de overheid het bevel te geven, op verbeurte van een dwangsom, de beslissingen in te trekken die ze zou hebben genomen met schending van de uit het annulatiearrest volgende onthoudingsverplichting.

Het verzoek is slechts ontvankelijk wanneer verzoeker de overheid bij een ter post aangetekende brief tot het nemen van een nieuwe beslissing heeft aangemaand en ten minste drie maanden vanaf de kennisgeving van het vernietigingsarrest verlopen zijn. De dwangsom kan niet worden verbeurd alvorens het arrest waarbij ze is vastgesteld, wordt betekend.";

Overwegende dat de naamloze vennootschap SCIERIE CLOSE, als gevolg van arrest nr. 83.008 van 20 oktober 1999, waarbij de exploitatievergunning die op 5 februari 1999 op beroep was afgegeven door de Minister van Leefmilieu, Natuurlijke Hulpbronnen en Landbouw, vernietigd wordt, geen exploitatievergunning meer heeft, terwijl ze de exploitatie in de praktijk voortzet;

Overwegende dat de tussenkomende vennootschap sedert de inwerkingtreding van het decreet van 11 maart 1999 betreffende de milieuvergunning, onder artikel 74, § 1, van het genoemde decreet valt, dat luidt als volgt:

" Wanneer proces-verbaal van een overtreding van de artikelen 10, 11, 57 of 58 is opgemaakt, kan de burgemeester om de in artikel 2 bedoelde risico's, hinder of ongemakken te voorkomen of te verhelpen, op verslag van de door de Regering aangewezen ambtenaren en personeelsleden :

1° de gehele of gedeeltelijke stopzetting van de exploitatie gelasten;

2° de toestellen verzegelen en zo nodig de inrichting onmiddellijk tijdelijk laten sluiten;

3° de exploitant een interventieplan of de overlegging van een saneringsplan opleggen en, in voorkomend geval, ten gunste van het Gewest een zekerheid

stellen volgens één van de in artikel 55 bedoelde voorschriften om de sanering te waarborgen.

Als de burgemeester verzuimt op te treden, beschikken de in het eerste lid bedoelde ambtenaren of personeelsleden over dezelfde prerogatieven als hij.

De overeenkomstig het eerste lid, 1° en 2°, genomen maatregelen bij een overtreding van artikel 10 of 11 worden van rechtswege opgeheven zodra de milieuvergunning verleend wordt of zodra de bevoegde overheid de aangifte ontvankelijk verklaart";

Overwegende dat artikel 74, met de verwijzing naar artikel 10 van het decreet uitdrukkelijk het geval beoogt van de exploitatie zonder milieuvergunning terwijl deze vereist is;

Overwegende dat artikel 74 van het voornoemde decreet van 11 maart 1999 de burgemeester, of, indien deze verzuimt op te treden, de door de regering aangewezen personeelsleden, alleen in staat stelt de stopzetting van de exploitatie te bevelen, en de toestellen te verzegelen "op verslag van de door de Regering aangewezen ambtenaren en personeelsleden" en "om de (...) risico's, hinder of ongemakken te voorkomen of te verhelpen";

Overwegende dat, als gevolg van de ingebrekestelling die op 24 december 2003 door verzoeker naar het Waals Gewest en naar de burgemeester van de stad Stavelot is gestuurd, de diensten van de directie Luik van de afdeling milieupolitie op 26 januari 2004 een verslag inzake geluidsmeting hebben opgesteld, waarvan de conclusie luidt als volgt:

" 12.1 Niveau van de schatting ten opzichte van de voorgeschreven norm
Op basis van de onderhavige metingen is de enige mogelijke schatting (+/- 2 dB) van het specifieke geluidsniveau van de zagerij 51,9 dBA - zie supra punt 11.3.

De volgende gegevens dienen evenwel in aanmerking genomen te worden:

- de meetomstandigheden - zie punt 11.3;
- het niet-plaatsvinden van bepaalde werkzaamheden in de zagerij - zie punt 1.2;
- de windrichting (richting reclamant-zagerij) - zie punt 9.

Op basis van deze metingen kan er dan ook geen duidelijke overtreding van het BWG d.d. 04.07.2002 worden vastgesteld.

Bijgevolg zal een nieuwe meting uitgevoerd moeten worden, bij voorkeur op een tijdstip waarop de zagerij normaal werkt, waarbij er rekening mee moet worden gehouden dat de verkeersdrukte op die plaats altijd problematisch zal zijn om een vaststelling te doen op basis van een meting op het immissiepunt.

12.2. Ecodiagnose

In het licht van het door de werkgroep voorgestelde rooster, is de gestelde ecodiagnose gunstig.

Overwegende dat in een verslag van een onderzoek dat op dezelfde dag, 26 januari 2004, is gevoerd, door dezelfde diensten van de afdeling milieupolitie, het volgende is geconcludeerd:

" Conclusies:

Aan de exploitant aanvullende controleverslagen vragen:

- een verslag van de GBD (gewestelijke brandweerdienst);
- een nieuw verslag van de controle van de elektrische installaties door een erkende instelling;
- een controle van de waterdichtheid van de luchttank van de compressor, indien deze een volume heeft van 300 liter of meer; controle die uitgevoerd moet worden door een erkende instelling.

Exploitant aanmanen om:

- te zorgen voor een waterdichte inkuiping van de twee stookolietanks, zodat iedere eventuele lek of overloop ondervangen kan worden.
- de grond onder de impregneerketel betonneren.

Er zal hem een termijn van drie maanden worden toegekend om dat te doen.

De vastgestelde overtredingen zijn gering, ze geven bijgevolg geen aanleiding tot verzegeling.

ECODIAGNOSE		
	GUNSTIG	*

Overwegende dat een nieuwe controle ter plaatse op 29 maart 2004 leidt tot soortgelijke conclusies als de vorige en die luiden als volgt:

" 12.1 Niveau van de schatting van het specifieke geluid van de zagerij

De metingen die vandaag zijn uitgevoerd maken een betrouwbare schatting mogelijk van het specifieke geluid van de onderneming van 49,6 dB (A).

Bijgevolg is er geen overtreding van het BWR d.d. 04.07.2002 die de norm vaststelt op 50 dB (A) overdag.

12.2 Ecodiagnose

Op basis van het rooster voorgesteld door de adhocwerkgroep, is de gestelde ecodiagnose gunstig";

Overwegende dat de directeur van de directie Luik van de afdeling milieupolitie in een fax van 30 maart 2004 gericht aan de advocaat van het Waals Gewest, het volgende schrijft:

" Zoals u kunt vaststellen, is de ecodiagnose gunstig, dat was trouwens reeds zo in de twee voorgaande verslagen die u samen met alle andere stukken van het dossier zijn bezorgd.

Ik bevestig dus mijn standpunt dat erin bestaat de inrichting, waarvan het enige probleem is dat het niet beschikt over een milieuvergunning, niet te verzegelen. Ik wijs u erop dat niettemin een vergunningsaanvraag in behandeling is";

Overwegende dat er, luidens de verschillende bovengenoemde verslagen, geen hinder of ongemakken zijn van die aard dat er grond is om de stopzetting van de exploitatie te bevelen en om te verzegelen; dat de overheden die bevoegd zijn om die maatregelen te nemen, wegens die verslagen die maatregelen niet hebben genomen;

Overwegende dat de eerste verwerende partij aldus arrest nr. 83.008 heeft uitgevoerd, door uitvoering te geven aan artikel 74 van het voornoemde decreet van 11 maart 1999;

Overwegende dat daaruit volgt dat de vordering tot het opleggen van een dwangsom niet kan worden ingewilligd,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het verzoek tot tussenkomst ingediend door de naamloze vennootschap SCIERIE CLOSE wordt ingewilligd.

Artikel 2.

De vordering tot het opleggen van een dwangsom wordt verworpen.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, op twaalf oktober tweeduizend vier door:

de HH.	HANOTIAU,	kamervoorzitter,
	LEWALLE,	staatsraad,
Mevr.	GUFFENS,	staatsraad,
Mevr.	MALCORPS,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Chr. MALCORPS

M. HANOTIAU

**VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.**